

RAPORT DE MONITORIZARE A SISTEMELOR DE EDUCATIE SI FORMARE PROFESIONALE

Ianuarie-iulie 2010

Bucuresti, 7 iulie 2010

Nu exista schimbari esentiale de semnalat in primele sase luni din 2010, in domeniul educatiei si formarii profesionale.

O noua Lege a Educatiei, o noua paradigma pentru sistemele de educatie si formare profesionala se discuta si se dezbat din 2007, din mandatul ministrului Cristian Adomnitei, fara ca evolutii notabile sa se si intample.

Invatamantul si formarea profesionala raman in continuare in tiparele mostenite de la comunisti, adaugandu-se, in plus, fenomenul nociv al “fabricilor de diplome”, datorat absentei aproape totale si interesate a controlului statului asupra invatamantului superior.

Spuneam, la inceputul mandatului, ca ministrul Daniel Funeriu are 3 variante de abordare:

1. **Sa se “solidarizeze” cu sistemul**, sa-l apere si protejeze
2. **Sa incerce reformarea sistemului cu “binisorul”**
3. **Sa aplice terapia de soc**

Dupa 6 luni de activitate apreciem ca a ales varianta a doua, permitand sistemului sa-si creeze transee de aparare si de rezistenta.

OBIECTIVE PROPUSE SI GRADUL LOR DE REALIZARE

A. Reevaluarea cadrului legislativ, incepand cu Legea Educatiei Nationale, care nu a trecut de filtrul Curtii Constitutionale.

Odiseea Legii Educatiei Nationale (LEN) pare sa nu mai aiba sfarsit. Desi se discuta si dezbate din 2007, desi Comisia Prezidentiala condusa de Mircea Miclea a pus bazele teoretice, conceptuale dar si legislative, proiectul LEN a fost inaintat Camerei Deputatilor

abia in 12 aprilie 2010. Amanare fatala. Este de neinteles de ce au fost necesare mai mult de trei luni pentru un proiect care era deja detaliat in dezbateri anterioare.

In 19 mai 2010 Camera Deputatilor a aprobat proiectul LEN, trimitandu-l la Senat-camera decizionala, in 26 mai. Aici proiectul a fost repartizat Comisiei de Invatamant, condusa de senatorul PD-L Mihail Hardau, reusind sa dezbata si discute, pana la 1 iulie, primele 66 de articole, din 331, dupa care a plecat in concediu.

Aceasta este situatia in momentul de fata. In loc sa foloseasca lunile iulie si august, fara presiunea sedintelor de plen, pentru dezbaterea si finalizarea proiectului LEN, Comisia de Invatamant a Senatului a considerat ca e mai important sa-si respecte dreptul la concediu.

In acest fel, anul scolar viitor incepe tot fara un nou cadru legislativ, modern, european, care sa faca din sistemul de educatie si formare ceea ce are nevoie societatea si economia. Iar banii si salariile platite sa fie mai bine controlate si justificate.

Candva, presedintele Comisiei, dl senator Mihail Hardau, a declarat public:

“Ministerul Educatiei si Parlamentul Romaniei se afla sub controlul universitatii Spiru Haret si a altor universitati”. In calitate de fost ministru si de senator, presedinte al Comisiei de Invatamant, este de presupus ca stie ce spune.

Cine pierde cel mai mult din aprobarea Legii Educatiei Nationale? Exact universitarii si conducerea universitatilor. Pensionarea obligatorie la 65 de ani, interzicerea cumulurilor de norme, alegerea rectorilor dupa alte reguli, care micsoreaza coniventele gastilor universitare, masuri impotriva nepotismului, masuri dure impotriva plagiatului, suspendarea rectorilor de catre ministru, finantarea functie de rezultate, toate acestea si multe altele taiau masiv din profiturile “fabricilor de diplome”. Spre disperarea profesorilor.

Sa fie aceasta explicatia amanarii discutarii Legii Educatiei Nationale? Sa fi ajuns dl senator Mihail Hardau sa simta pe propria piele ce inseamna “controlul” exercitat de universitati, prin parlamentarii universitari, asupra Senatului si iata, chiar asupra Domniei Sale?

Posibil. Avem inca o mostra a ce inseamna interesul parlamentarilor pentru “biata tarisoara”, pe care nu inceteaza sa-l declame, mai ales in preajma alegerilor.

Iata componenta Comisiei de Invatamant a Senatului care isi vede de concediu, in timp ce scoala romaneasca asteapta de 20 ani o lege mai buna, dupa care sa functioneze:

Mihail Hardau, presedintele comisiei, Radulescu Serban, Bara Ion, Sbarciu Ioan, toti de la PDL, Ecaterina Andronescu, Prunea Nicolae, Silistru Doina, Mang Ioan, de la PSD+PC, Robu Nicolae, Topescu Cristian, de la PNL si Bokor Tiberiu de la UDMR.

Aspecte din proiectul LEN care nu sunt in concordanta cu principii si idei legate de eficienta si modernitate:

1. Legarea salarizarii de performanta profesionala si rezultatele muncii.

Astfel, la art. 81 se spune:

(5) Salarizarea personalului didactic si a celui didactic auxiliar se face si în functie de performantele profesionale, conform legii.

Uluitoare este aici conjunctia “si”. Adica in raport de ce altceva se poate face salarizarea? Culoarea ochilor, greutatea, apartenenta la partidul aflat la putere? Cel puțin s-o spuna explicit! Este acesta un exemplu relevant care demonstreaza incremenirea in tiparele comuniste, la 20 de ani de la “schimbarea” de regim!

2. A doua problema prost rezolvata este evaluarea si controlul calitatii proceselor, institutiilor si actorilor din educatie.

Acest control este in continuare realizat chiar de furnizorii de servicii educationale (profesori, inspectori, directori, universitari), in loc sa fie de terta parte. Ori este de prevazut ca niciun furnizor nu va accepta sa recunoasca ca ofera societatii servicii de proasta calitate. Aceasta este explicatia fraudarii masive a examenelor de absolvire, a tezelor unice, a mediilor de intrare la liceu. In ciuda acestei evidente, cei care au proiectat LEN se absteineaza sa pastreze ipocrizia si mistificarea in evaluarea calitatii sistemelor de educatie si formare profesionala.

Art 174. “(7) După intrarea în vigoare a prezentei legi, evaluarea inițială se face numai de către un organism internațional cu competență în domeniul ierarhizării și clasificării instituțiilor de învățământ superior sau o agenție internațională de asigurare a calității înregistrată în Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (EQAR).

Autor: Deputat PDL Marius Spînu

Iata, in sfarsit, si o prevedere foarte buna. Fara sa fie foarte clar ce inseamna “evaluarea initiala”, probabil evaluarea in vederea autorizarii provizorii si prima evaluare periodica institutionala, nu se pot face decat de catre un organism international. Este de presupus ca acesta nu se va “preta” la jocurile dambovitene si ne va spune realitatea in privinta calitatii invatamantului superior romanesc.

3. Ramane in continuare nerezolvat amestecul de valoare si nonvaloare din invatamantul superior,

provocat de acordarea titlurilor doctorale si universitare cui a avut bani si influenta

Cele cate sute de mii de titluri universitare si doctorale acordate dupa 1990 reprezinta un amestec toxic de valoare si non valoare. Oameni care au muncit o viata pentru consacrarea stiintifica se vad pusi la “aceeasi masa”, au acelasi salariu, cu alti cetateni al caror merit consta doar in faptul ca au dispus de mii de euro cu care au mituit persoanele aflate in functii decizionale. Este usor de banuit frustrarea si sentimentul de revolta

incercat de profesorii si cercetatorii onesti, cand vad trecandu-le in fata personaje ce stralucesc prin incultura si tupeu.

4. Descentralizarea este incompleta

LEN nu prevede, in mod expres, trecerea atributiilor legate de reseaua scolara, (infiintarea-desfiintarea, comasarea, finantarea unitatilor scolare, administrarea resursei umane) in sarcina administratiei locale, a Consiliilor Locale/Judetene. Aceasta sarcina ramane impartita in mod ambiguu, intre Inspectoratele Scolare si Consiliile Locale.

5. Recredibilizarea examenelor de absolvire

Nu sunt prevazute niciun fel de masuri, de schimbari, in derularea examenelor de absolvire, in vederea recredibilizarii acestora.

6. Nu exista o asociatie profesionala a cadrelor didactice

Spre deosebire de domeniul sanitar, unde Legea sanatatii din 2002 a prevazut in mod expres infiintarea Colegiului Medicilor, proiectul LEN nu prevede un organism similar pentru profesori, acestia raman sa fie "organizati" de catre Minister si inspectorate. Cui ii convine acest "aranjament"?

7. Nu exista cai de sanctionare a Consiliilor de Administratie neperformante.

Proiectul LEN pleaca de la premisa ca toate Consiliile de Administratie se vor comporta impecabil, ca nu vor exista nicaieri in tara conivente vinovate, care sa ignore interesele elevilor si care sa poata fi sanctionate prin dizolvarea Consiliilor de Administratie vinovate. Ori, experienta ultimilor 20 de ani ne arata ca exista si nu putine, cazuri in care Consiliile de Administratie au aparat interesele salariatilor, in dauna intereselor elevilor si beneficiarilor.

Un pas inapoi il constituie structura Consiliului de Administratie, format astfel:

« **(3)** Consiliul de administrație este organul de conducere al unității de învățământ și este format, **în învățământul public, din: 50% membri cadre didactice alese de către personalul didactic al școlii, 50% reprezentanți ai părinților și ai Consiliului Local, în procente egale de câte 25% fiecare, aleși de către consiliul reprezentativ al părinților, respectiv autoritățile administrației publice locale și care nu pot fi cadre didactice în unitatea școlară respectivă. Directorul este membru de drept al consiliului de administrație.. »**

Se observa ca profesorii impreuna cu directorul scolii au majoritatea in Consiliul de Administratie, deci vor avea cuvantul final. Nu parintii, nu administratia locala. Problema este ce interese vor fi mai bine aparate in felul acesta, ale beneficiarilor sau ale salariatilor? De exemplu, in cazul alocarii unor fonduri, intre salarii si mijloace de

invatamant absolut necesare unui proces instructiv de calitate, care va fi decizia unui Consiliu astfel format? Raspunsul e clar.

8. Masurile antinepotism insuficiente

La art. 120 se prevede:

“b) situațiile de conflicte de interese și incompatibilități, incluzând prevederea că în aceeași **facultate** nu pot ocupa simultan funcții de conducere, la oricare nivel, soți, afini și rude până la gradul III, inclusiv
c) **în învățământul superior particular și confesional situațiile de conflict de interese și incompatibilități se stabilesc prin Carta universitară;**”

Prevederea din lege a redus nivelul interdicției, de la universitate, la facultate. Adica, daca la facultati diferite ale aceleiasi universitati, decanii sunt membri aceleiasi familii, totul e in regula! De asemeni, prevederea nu interzice situatia in care un conducator de universitate are rude in randul personalului didactic, fara functii de conducere. Cum nepotismul este una din pricipalele plagi ale invatamantului nostru superior, legea nu rezolva nici pe departe aceasta problema. Inca odata interesele clientelare au invins. De asemeni, in invatamantul superior privat nu sunt aplicate interdictiile valabile la institutiile de stat, in ciuda deciziei Curtii Constitutionale care prevede ca nu pot exista diferente de organizare si structurare, functie de forma de proprietate. Sa fie de vina influentele rectorilor din invatamantul privat asupra membrilor comisiei?

Art 159 “(3) Departamentul se înființează, se organizează, se divizează, se comasează sau se desființează prin hotărâre a Senatului universitar la propunerea **cadrelor didactice din Consiliul facultății/facultăților** în care funcționează.”

Fara mentionarea unui numar minim al membrilor unui departament, (de exemplu 35), actualele catedre se vor transforma in departamente dupa principiul “aceiasi Marie cu alta denumire”. Tot atatia sefi pentru a multumi pe toata lumea

Art. 192. ”7) Durata mandatului de rector este de 4 ani, cu posibilitatea reînnoirii conform prevederilor Cartei universității”

S-a mentinut prevederea din proiectul initiatorilor, fara sa se prevada un numar maxim de mandate pentru rector

Proiectul nu prevede masuri pentru finantarea cercetarii universitare strict in functie de calitatea cercetatorilor si a rezultatelor obtinute, utilizand criterii validate international

9. Invatamant obligatoriu de 12 ani

In Comisia de Invatamant de la Senat s-a marit perioada de invatamant obligatoriu la 12 ani, adaugandu-se, ca fiind obligatorii, primii doi ani de liceu.

Prevederea, daca va fi adoptata, este in contradictie cu Constitutia si alte legi:

ARTICOLUL 41 (Constitutie)

(1) Dreptul la muncă nu poate fi îngrădit. Alegerea profesiei, a meseriei sau a ocupației, precum și a locului de muncă este liberă.

Pe de alta parte Codul Muncii prevede:

Art. 13. - (1) Persoana fizica dobandeste capacitate de munca la implinirea varstei de 16 ani.

Chiar daca tanarul nu are capacitatea de exercitiu deplina la 16 ani, decizia apartine oricum parintilor sau tutorelui legal constituit, nu statului, care, iata, incearca sa se substituie deciziei familiei.

Dilema de principiu ramane: educatia este un drept sau o obligatie?

Daca invatamantul s-ar dovedi exact ce trebuie tinerilor, un ajutor important pentru intrarea in piata muncii, pentru implinirea inclinatiilor, pasiunilor si potentialelor diferite de la un tanar la altul, nu ar fi nevoie de obligativitate.

Iar obligativitatea, asa cum este enuntata in propunerea Comisiei, te duce mai degraba la concluzia ca dorinta universitarilor care formeaza Comisia de Invatamant este ca majoritatea tinerilor, daca nu chiar toti, sa ajunga sa „cotizeze” la invatamantul superior, spre indestularea „fabricilor de diplome”.

B. Eficientizarea sistemelor de educatie, formare si cercetare pentru a obtine maximum de rezultate cu resursele financiare existente

Desi anul 2010 a inceput sub emotia desfiintarii a 15.000 de posturi, incepand cu 1 septembrie 2010 si aplicarea finantarii “per capita” incepand cu 1 ianuarie 2010, realitatea din teren ne-a aratat ca legea nu este respectata. S-au gasit scoli in judetul Brasov in care numarul de salariati era mai mare decat numarul de elevi iar finantarea per capita nu se aplica inca in tara. Este de neinteles cum numarul elevilor s-a redus in ultimii 12-15 ani cu 24%, iar numarul profesorilor doar cu 4%!

Daca s-ar fi aplicat riguros, peste tot, in conditiile crizei profunde in care ne zbatem, am fi facut economii in urmatoarele directii:

- S-ar fi desfiintat clase care functioneaza doar cu 8-10 elevi prezenti la cursuri, desi in catalog sunt trecuti mult mai multi, dar care n-au trecut niciodata pe la scoala.
- Utilitati (caldura, electricitate, apa curenta), necontorizate sau platite fara nicio actiune de economisire.
- Scheme de personal mult peste necesitati
- Toate structurile subordonate Ministerului ar trebui sa devina autofinantate, autonome, functionand pe baze contractuale cu ministerul si alti beneficiari.
- Banii pentru infrastructura se pierd prin circuite complicate si responsabilitati difuze.
- Se poate reduce numarul de ore obligatorii, in preuniversitar, la 5 pe zi, fara nicio pierdere in planul eficientei, cu posibilitatea depasirii acestui numar prin programe de studii dorite de elevi, neobligatorii.
- Universitatile de stat pot fi asimilate agentiilor de stat ale caror venituri au trecut la buget. Nu poti fi autonom financiar, sa practici autosalarizare, profitand de baza materiala a statului. Universitatile de stat raman cu autonomie referitoare la curricula, programe de studii, de resursa umana, dar nu financiara, care reprezinta o privatizare de facto.
- Se poate reduce numarul de studenti finantati de la stat, deoarece o buna parte dintre ei « se joaca » doar de-a facultatea, protejati de cadre universitare care isi vad doar de interesele salariale. Corect ar fi ca doar tinerii capabili si fara resurse materiale sa beneficieze de sprijinul bugetului de stat.
- Se practica un sistem de cumulari de salarii bugetare sau salarii si pensii, care permite anumitor personaje cu « protectie » politica sa castige, ilegal si imoral, salarii de 6.000-8.000 de euro pe luna, de 5-6 ori mai mult decat presedintele tarii.
- Nu s-a trecut la debirocratizarea Ministerului Educatiei si structurilor subordonate, in principal datorita amanarii descentralizarii si dorintei de a controla tot ce misca in sistem. Interese politice si de clientelism sunt aici decisive.

Exista prea multe agentii, consilii, comitete subordonate Ministerului Educatiei, unele fara site, despre care nu se stie cu ce se ocupa si pentru ce iau salarii. Iata exemple:

[Comisia Națională a României pentru UNESCO](#) ; [Agencia Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale](#); [Centrul pentru Formarea Continuă în Limba Germană \(\(C.F.C.L.G.\) / Zentrum für Lehrerfortbildung in deutscher Sprache](#); [Agencia de Administrare a Rețelei Naționale de Informare pentru Educație și Cercetare](#) ; [Agencia Națională pentru Calificările din Învățământul Superior și Parteneriat cu Mediul Economic și Social \(ACPART\)](#); [Centrul European UNESCO pentru Învățământul Superior \(CEPES\)](#) [Institutul Limbii Române](#) ; [Centrul de Cercetări Biologice din Jibou](#); [Agencia de Credite și Burse de Studii](#); [Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic](#) ; [Federația Sportului Școlar și Universitar](#)

Au toate aceste entitati, platite din bani publici, atributii clare si standarde de functionare? Nu cred. In orice caz, in criza profunda prin care trece tara nu cred ca ne

putem permite finantarea atator entitati care consuma doar bani bugetari pentru rezultate incerte.

C. Proiectarea unui nou Curriculum National.

Este de departe nerealizarea cea mai importanta, in ciuda promisiunilor ferme ca lucrurilor se vor schimba. Scuza ca proiectarea noului Curriculum National este consecutiva aparitiei LEN este doar partial adevarata. De 20 de ani asteptam un nou curriculum, adecvat noilor realitati economice, capitaliste, adecvat masificarii invatamantului, particularitatilor de varsta ale elevilor. Nu este normal sa mentinem un curriculum teoretizat, cu putine aplicatii practice, fara legatura cu piata muncii, timp de 20 de ani.

S-au cheltuit sume importante de bani, provenite de la Banca Mondiala, de ordinul a sute de milioane de dolari, pentru modernizarea Curriculumului si a invatamantului profesional. Banii au disparut ca apa in nisip, fara sa se vada rezultatele. In acest caz, ca in toate celelalte situatii, nu exista controale si rapoarte post-finantare, care sa verifice daca banii au fost cheltuiti cu folos sau nu.

Vina principala revine ISE (Institutul de Stiinte ale Educatiei), care incaseaza de 20 de ani salarii bugetare, fara sa dea invatamantului curriculumul de care are nevoie. Deasemeni, ordonatorului principal de credite, Ministerul Educatiei, care tot de 20 de ani repartizeaza salarii structurilor subordonate fara stabilirea unor standarde de functionare si de calitate. Nu asa s-au derulat lucrurile in alte tari, foste comuniste: Slovenia, Polonia, Ungaria.

LEN aduce o schimbare esentiala, stabilind procentul de 30% din Curriculum la dispozitia scolii si 25% la dispozitia profesorului.

D. Transparenta imediata in toate sectoarele de activitate

Ne-am fi asteptat la o transparentizare a tuturor cheltuielilor, incepand cu 1 ianuarie 2010. Acest lucru nu s-a intamplat. Nici in privinta acordarii titlurilor universitare si doctorale, nici in privinta veniturilor din administratia centrala. (Abia de catva timp, la presiunea Presedintiei, s-a intamplat acest lucru). Lucru cel mai grav, semnalat in repetate randuri de asociatia EDU CER, se permit in continuare cumulari de salarii bugetare sau de salarii si pensii, ilegale si imorale, permitand beneficiarilor sa obtina salarii de 5.000-7.000 de euro pe luna.

Nu suntem pentru o salarizare egalitarista, expresie a unui populism revoltat. Se pot castiga salarii oricat de mari in sistemul privat, daca sunt si legal impozitate. In sistemul bugetar inasa, sa castigi, ilegal, salarii de 3-4 ori mai mari decat salariul sefului statului, ni se pare in afara oricarei logici si a bunului simt.

E. Declansarea unei actiuni de reevaluare si raportare postfinantare pentru fondurile cheltuite in infrastructura din ultimii 10 ani.

S-au cheltuit sume uriase in ultimii 10-15 ani pentru dezvoltare si infrastructura. Nimeni nu ia taurul de coarne, sa impuna un audit extern, facut de profesionisti neafleti in conflict de interese, in urma caruia cei care au furat si au irosit banii publici sa raspunda si sa plateasca.

In caz contrar ne vom intreba la infinit cine si ce a furat. Si vazand ca „merge” se va fura in continuare.

Iata, pe scurt, alte obiective restante in activitatea ministrului Funeriu. O parte dintre acestea pot fi realizate dupa aprobarea LEN.

- Depolitizarea si descentralizarea reala si imediata, manageriala, financiara, curriculara si de selectare a personalului, de la nivel de minister si inspectorate la nivelul unitatilor scolare. Flexibilizarea lantului de decizie cu clarificarea si partajarea deciziilor.
- Refacerea referentialelor pe baza carora se autorizeaza si acrediteaza unitati/institutii si se acorda titluri universitare si doctorale, utilizandu-se preponderent standarde din SEIS, Spatiul European al Invatamantului Superior, din care facem parte.
- Credibilizarea examenelor de absolvire, bazate pe teste tip grila-personalizate, cu evaluare informatica, operate de catre persoane neimplicate in procesul educational al candidatilor.
- Clarificarea si amplificarea zonei de reglementare, control, ancheta si sanctiuni administrative pentru ca apelul la justitie sa fie doar de ultima instanta.
- Elaborarea unor criterii clare de acordare a resurselor pentru cercetare, bazate pe calitatea cercetatorilor, masurata cu referentiale europene.
- Initierea unui proces de reevaluare a titlurilor universitare si doctorale, acordate in ultimii 20 de ani, de catre colective de aceeasi specialitate din universitati de prestigiu aflate in top 50.
- Evaluarea in vederea acreditarii si autorizarii in invatamantul superior sa fie realizata de agentii specializate din tari ale UE, cu referentialele aplicate in SEIS, Spatiul European al Invatamantului Superior, caruia ii apartinem.
- Stimularea invatamantului privat preuniversitar pentru aparitia competitiei generatoare de calitate, cu controlul corespunzator privind calitatea proceselor.
- Reducerea numarului de locuri finantate integral de stat in invatamantul superior, adica inclusiv intretinerea si costurile pregatirii, ocupate prin concurs de admitere sever, de catre elevi foarte performanti dar lipsiti de mijloace materiale.
- Introducerea in legislatie a unor prevederi clare privind conflictul de interese in managementul universitar, in comisiile de concurs pentru ocuparea

posturilor libere si acordare a titlurilor universitare si doctorale si a criteriilor de accedere in astfel de comisii.

F. Examenul de admitere la liceu 2010

Fata de cei 202.000 elevi existenti in clasa a VIII-a, consemnati cu ocazia tezelor unice din mai, s-au inscris la repartitia computerizata 169.873, adica 84% din total. Restul de 16% au renuntat din start sa mearga la liceu, probabil din lipsa resurselor materiale care sa le permita deplasarea la liceu, la oras.

Au ramas neocupate, la nivel de tara, 22.416, bineinteles, aproape toate, la liceele tehnologice. Doar 1107 elevi au ramas nerepartizati, probabil din motiv de insuficiente optiuni pe fisa de inscriere.

In Bucuresti situatia se prezinta astfel : Din 14.120 de locuri oferite, s-au ocupat in filiera teoretica 8330, adica 59%, in filiera tehnologica 4870, adica 34%.

Se confirma in continuare prapastia dintre structura pe filiere a liceului si structura pietei muncii. Piata muncii ofera aproximativ 80% joburi in sfera productiva, adica preponderent pentru absolventi de filiera tehnologica. Noi bagam capul in nisip si respectam propunerile liceelor teoretice, care raspund orientarii paguboase a parintilor. Unde sa se angajeze aproape 60% absolventi de filiera teoretica?

Iata si repartitia pe note in doua cazuri.

In Mehedinti, total elevi admisi 2371, 22% au medii intre 9-10, cu medii intre 8-10, 45%! Suntem un popor de genii! Pacat ca nu se vede in productivitatea muncii! 44% cu medii 6-8, iar cu medii sub 6, 11%.

In Bucuresti, total elevi admisi 13.209, 23% au medii intre 9-10, 50(!) au medii intre 8-10, (se confirma "geniul"), 40% au medii intre 6-8, iar restul, cca 10%, sub 6.

Aceste rezultate, asemenea celor din anii trecuti, sunt departe de a se inscrie pe curba lui Gauss, ceea ce reprezinta dovada clara ca nu sunt conforme cu realitatea.

Intrarea la liceu pe aceasta baza este triplu nociva. Elevii din scolile unde profesorii si elevii au avut demnitatea sa nu "triseze" la tezele unice sau sa nu-si cumpere notele curente prin "atentie", pierd locurile de la liceele bune, la care aveau tot dreptul, acestea fiind ocupate de cei "descurcari". Acesti descurcari castiga doar aparent, pentru ca de-alungul anilor vor constata ca nu fac fata pretentiilor unui liceu de elita si se vad in situatia de repetentie sau de abandon, cu toate consecintele ce decurg de aici. Liceele de elita, obligate de acest sistem sa primeasca elevi pe care nu-i pot testa la intrare, vor face si ele compromisuri, altfel risca sa ramana fara elevi.

In concluzie, decizia impartirii cifrelor de scolarizare, intre filiere, fara a tine cont de structura joburilor din piata muncii, ci de cu totul alte criterii, face ca economia sa nu beneficieze de forta de munca calificata de care are nevoie. Iar productivitatea economiei este strans conditionata de calitatea sistemelor de educatie si formare profesionala.

G. Examenul de bacalaureat 2010

Bacalaureatul reprezinta varful minciunii din educatie. Cererea a creat oferta. Parintii si elevii au presupus, de multe ori cu temei, ca diplomele obtinute, indiferent cum, iti asigura un salariu mai bun, mai ales in domeniul bugetar.

Educatia a ramas in tiparele comuniste. Acelasi curriculum, aceeasi nelegare a salarizarii de performanta si rezultatele muncii, management politizat de partidul aflat la putere, lipsa de control si verificare post finantare. In lipsa controlului, anchetei si sanctiunii administrative din partea statului, piata a decis soarta educatiei. Cum? Fabrici de diplome in invatamantul superior, examene de absolvire fraudate, diplome universitare si doctorale fara acoperire, toate platite cu bani grei si trafic de influenta politica. Acesta este cadrul general in care s-a derulat Bacalaureatul 2010.

Pentru prima data s-au dat probe orale de competente in timpul anului scolar.

O inovatie interesanta. Fara note, fara admis sau respins, fara contributie la media generala a bacalaureatului. Ne-am fi asteptat sa avem rezultate normale, fara presiunea notelor mari. Totusi, rezultatele sunt mult peste asteptari. La competentele de comunicare in limba romana peste 54% dintre candidati au obtinut calificativele „avansat” si „experimentat”, adica performeri in materie de comunicare. Pe de alta parte, tezele scrise de la proba scrisa de limba si literatura romana arata ca lucurile stau exact pe dos. O parte dintre elevii care obtinusera note maxime la proba orala au cazut sau au luat note mici la aceeasi proba scrisa. Cum se explica? Bineinteles ca nimeni nu se oboseste sa explice sau sa ia nota de aceste stari de fapt.

Principala caracterizare a examenului a fost “dezastru national”

Dezastru in raport cu ce ? Cu pretentiile si aspiratiile parintilor si elevilor. Care si-au propus sa obtina diplome, cat mai inalte, indiferent de calitati si resurse intelectuale. Dar proportional cu banii de care dispun pentru a cumpara aceste diplome. Daca aspiratiile si pretentiile elevilor si parintilor pot fi greu combatute, mai ales tinand cont de lipsa orientarii scolare si profesionale si a educatiei superioara a parintilor, conducerea statului, a Ministerului Educatiei nu au nici o scuza pentru acceptarea acestei situatii.

Se pot consemna si cateva lucruri pozitive: faptul ca n-au mai avut loc scurgeri de subiecte si informatii din Minister, ca nu s-au mai publicat subiectele pe internet, prilej de “concepere” ante factum a unor mijloace de fraudare, un control mai riguros la intrarea in

centrele de examen si, posibil, un numar mai mare de profesori care au avut demnitatea sa nu intre in scenariul coniventelor scoala-elevi.

Ce se intampla cu examenul de bacalaureat?

A devenit prilej de vanzare-cumparare a diplomelor, cu furnizori si beneficiari. In acest an incepe sa apara varful aisbergului. In primul rand sunt pe rol patru anchete ale DNA sau procuraturii, pentru cazuri de flagrant de luare de mita (Podul Tucului-Bacau, unde directorul Dumitru Țopa, adjuncta Doina Antohi și secretara Tatiana Moraru puseseră la punct o adevărată organizație criminală, care se ocupa cu vânzarea notelor de Bac), Cluj (42 de lucrări de la proba de Limba și literatura română au fost anulate, întrucât existau suspiciuni că ele ar fi fost xeroxate), Botosani (dosar penal pe numele presedintelui Comisiei de bacalaureat, prof univ. dr. Leonache Dragoi, de la Universitatea "Gheorghe Asachi" Iasi, a vicepresedintelui Mihaela Prajinaru, care este si inspector scolar, dar si a membrilor comisiei), Galati (la un liceu privat). Posibil sa fie si altele, care n-au beneficiat de publicitate. Apoi au inceput sa apara unitati scolare cu procent de promovare zero. Inclusiv in Bucuresti, cazul Grupului Scolar Timpuri Noi. (Alte exemple: Grupul Școlar Puskas Tivadar și Grupul Școlar Gaman Janos, ambele din Sfantu Gheorghe, Smeeni-Buzau Grupul Școlar Coțușca-Botosani, Grupul Școlar de Arte și Meserii a Cooperăției "Spiru Haret", din Ploiești, etc.). Alte unitati scolare au avut procente de promovare foarte mici, sub 10%. Prin contrast cu Grupuri Scolare din mediul rural care au procente de promovare de 98-100%.

Singura explicatie este ca presedintii comisiilor de la centrele de examen cu zero promovati n-au acceptat compromisul. N-au luat mita pentru a inchide ochii.

Si aici gasim prima vinovatie a sistemului, condus de ministru. De ce sa fie secreta componenta comisiilor de examen ? Cine a decis asa ? De ce sa nu stie toata tara cine accepta mita si cine nu?

Diferente inregistrate an de an, de zeci de puncte procentuale intre procentele de promovare ale judetelor, nu pot fi acceptate prin prisma legilor statisticii. Cand este vorba de mii de elevi, nu se pot deosebi doua judete atat de mult, incat diferenta intre ele sa fie de la simplu la dublu. Adica sa acceptam ca in judetul Suceava, de exemplu, s-au adunat cei mai buni profesori din tara, cei mai buni elevi, care nu chiulesc, care invata pe rupte, cei mai buni parinti care se ocupa de copiii lor, iar in judetul Galati, anul trecut pe ultimul loc iar anul acesta pe penultimul loc, s-au adunat dimpotriva, cei mai lenesi elevi, cei mai incompetenti profesori. Explicatia este alta. In judetele an de an fruntase s-a instalat o cultura a fraudei. Aceiasi oameni conduc an de an comisiile de examen, aceiasi suraveghetori si corectori aplica aceeasi partitura de succes. Pentru toata lumea: pentru elevi, parinti, pentru cei care astfel ascund gunoii sub pres (profesori, directori, inspectori, ministri), ba se mai aleg si cu ceva cadouri si bani. Si toata lumea e multumita. (Suceava 87%, Bihor 86%, Hunedoara 85%, Arad 85%, Neamt 84%, Timiș 82,68 %, Mehedinți 82,62 %. La polul opus: Ialomita 45%, Galati 50%, Calarasi 50%, Dambovita 51%).

Pe urma nu sunt de inteles procentele mirobolante privind mediile de absolvire. 43% dintre absolventi au medii intre 8-10, aproape de idealul educational, in timp ce evaluarile internationale (testele PISA, TIMSS, PIRLS) ne pun la colt si plaseaza educatia romaneasca pe ultimele locuri din Europa si din lume. Cine minte?

Absenta probei de sport si a notelor de la examenele orale in media generala a avut ca efect imediat scaderea procentului de promovare.

Sa nu ne facem insa iluzii. Putina lume urmareste sesiunea a doua de examen, aceea din august. Daca adunam numarul promovatilor din iulie cu acela al promovatilor din august, ajungem, in anii trecuti, la frumuselul procent de 97-99% promovati in cele doua sesiuni. Spre fericirea universitatilor care ii asteapta cu bratele deschise sa le ia banii. Contra unor diplome fara acoperire in competente obtinute.

F. Rolul sindicatelor

Ca de obicei, syndicatele se dovedesc autiste cand e vorba sa inteleaga situatia economica a tarii si faptul ca nu toti salariatii din invatamant merita salarii mari, fara legatura cu performanta si rezultatele muncii.

Amenintarile cu greva generala, cu blocarea anului scolar si a examenelor de absolvire n-au fost urmate de masa mare a profesorilor, spre cinstea acestora.

In adevar, elevii ar fi picat la mijloc in aceasta lupta dintre salariatii si guvernanti, fara vreo vina speciala. Poate doar aceea de a se afla in locul nepotrivit la momentul nepotrivit.

In plus, syndicatele isi aroga dreptul de a fi codecidente la realizarea proiectului LEN, a schimbarilor privind planurile de scolarizare, a planurilor curriculare, etc., depasind cu mult atributiile si prerogativele pe care le-au primit prin lege.

Cu atat mai mult se constata necesitatea infiintarii unei asociatii profesionale a cadrelor didactice care sa fie un interlocutor corect si onest al autoritatii de stat.

G. Concluzii

S-au mentinut si in anul 2010, la 20 de ani de la schimbarea de regim din '89, aceleasi deficiente grave ale sistemului educational, plus altele, specifice etapei post-comuniste.

a . Sistemul isi propune sa duca majoritatea elevilor, daca se poate pe toti, pana la stadiul de „cotizanti” ai fabricilor de diplome din invatamantul superior. Asa se explica desfiintarea scolilor de meserii, care indrumau o parte dintre elevi spre conditia de muncitori calificati, fara diplome de Bacalaureat sau de invatamant superior. Asa se explica absenta oricarui criteriu de selectie la intrarea in liceu.

- b . Lipsa orientarii scolare si profesionale, care sa arate fiecarui elev si fiecarei familii care este traseul educational optim, coerent cu inclinatiile, potentialul si talentele tanarului.
- c . Nu exista un sistem de evaluare unitar care sa genereze acel necesar feedback pentru elevii care s-au ratacit pe trasee educationale neconvenabile si care sa conduca la redirectionarea lor pe traseele care le convin.
- d . Nu exista un curriculum flexibil, care sa poata fi adecvat personalitatii si potentialului elevilor, particularitatilor de varsta si pietei muncii.
- e . Nu exista un corp profesoral motivat si interesat prin corelarea salarizarii cu propria performanta si cu rezultatele muncii.
- f . Nu se apeleaza, in cazul examenelor de absolvire, la inlocuirea factorului subiectiv, profesorii, care au dubla calitate, aceea de furnizori si de evaluatori a rezultatelor propriei munci. Ei pot fi inlocuiti, in cazul evaluarii, de aplicatii informatice care sa genereze subiecte tip grila, personalizate, similare dar neidentice, atatea variante cati candidati sunt. Corectarea se face tot informatic, asigurandu-se astfel corectitudinea examenelor.
- g . Nu exista o repartizare judicioasa a fondurilor, functie de performanta institutiilor si unitatilor din sistem.
- h . Nu se produce o necesara debirocratizare a sistemului, o descentralizare si aplicare consecventa a principiului subsidiaritatii.
- i . Nu se aloca banii destinati cercetarii spre proiectele evaluate in prealabil in conformitate cu criteriile europene si internationale, spre adevaratii cercetatori cu vizibilitate internationala.
- j . Invatamantul superior functioneaza in continuare doar motivat de interese salariale, clientelare, de obtinere a unor profituri uriase, uzand de baza materiala a statului, fara sa asigure absolventilor competentele cerute de piata muncii, profitand de complicitatea statului, a ministerului si a agentiei ARACIS. Insulele de excelenta care inca mai functioneaza nu pot ascunde oceanul de mediocritate si impostura care domina invatamantul superior de stat si privat.

Toate aceste intarzieri sunt de nescuzat dupa 20 de ani si explica, in mare masura, situatia critica in care a ajuns economia si societatea romaneasca. Ca nu se puteau rezolva toate in 6 luni de mandat ale ministrului Funeriu, de acord. Din pacate nici macar un inceput de rezolvare n-a existat.

Din pacate, conducerea actuala a Ministerului Educatiei nu a facut prea multe pentru indreptarea acestei stari de lucruri.

Intarzierea aparitiei Legii Educatiei Nationale nu poate fi invocata ca o scuza pentru amanarea unor masuri necesare si decisive, ce puteau fi luate si in absenta acesteia.

Este nevoie de o actiune decisiva, imediata, o terapie de soc, pentru a indrepta, macar in parte, ramanerile in urma ale sistemului educational. Argumentele cu “nu ne lasa legislatia” nu stau in picioare, legislatia o face Guvernul si actuala majoritate parlamentara.

In caz contrar, productivitatea economiei si investitiile straine vor avea de suferit, adaugand probleme suplimentare unei situatii economice si asa dificile.

COMITETUL DIRECTOR EDU CER-www.educer.eu

Presedinte, Prof. Stefan VLASTON